

za przestępczości nieletnich; pogłębienia poznania psychologii rozwojowej, psychopatologii dziecka swoistości rozwojowych psychiki wykołajonego nieletniego, form i metod resocjalizacji oraz organizacji opieki pedagogicznej w różnych formach oddziaływania na tę młodzież.

W tematyce wykładów i konwersatoriów należało uwzględnić te zagadnienia, które mogą dopomóc w racjonalnym rozwoju prac naszych Sądów dla Nieletnich, a więc w ogóle w opiece resocjalizacyjnej nad nieletnimi wykołajonymi.

Oto w skrócie program Studium:

Wybrane zagadnienia z psychologii /m.in. Uwarunkowania psychosocjalne problemu młodzieżowego na podstawie zagadnienia frustracji, psychologii motywacji, psychologii dostosowania, [P]otrzeby biopsychiczne związane z okresami rozwojowymi/

Wybrane zagadnienia z psychopatologii ogólnej i z psychopatologii dziecka.

Wybrane zagadnienia z pedagogiki ze specjalnym uwzględnieniem znaczenia historii życia jednostki w jej rozwoju, zagadnienie zespołu czynników stanowiących o wyzwalającej atmosferze w wychowaniu; zagadnienie znaczenia wychowawczego osobowości wychowawcy; zagadnienie autorytetu; zagadnienie teorii frustracji w wychowaniu; zagadnienie *całowku*.

Wybrane zagadnienia z psychologii grupy i wychowania w zespole - - groupwork; zagadnienie dynamizmu grupy i inne.

Wybrane zagadnienia z kryminologii nieletnich ze specjalnym uwzględnieniem podłoża socjologicznego przestępczości; podłoża patofizjologicznego przestępczości, swoistości rozwojowych młodzieży niedostosowanej społecznie.

Wybrane zagadnienia dróg resocjalizacji tej młodzieży:

Analiza wartości rewalidacyjnej różnych form oddziaływania na

młodzież niedostosowaną społecznie i przegląd potrzeby zasadniczych reform w tej dziedzinie /Izby Zatrzymań, Kuratorstwo, schroniska nieletnich, zakłady wychowawcze, poprawcze, szkoły zakładowe, przygotowania zawodowe, system „sens'liberle” opieka pozazakładowa/. Podstawowe założenia akcji resocjalizacyjnej, praca i wypoczynek w życiu zespołowym i różne formy pracy i wypoczynku; koła zainteresowań, prace użyteczne społecznie związane z zakładem i otoczeniem; różne organizacje młodzieżowe, czytelnictwo, teatr zakładowy, sporty, kolonie, obozy wędrownne.

Problematyką Sądów dla Nieletnich - ich stan obecny i dążenia rozwojowe na świecie i u nas.

Akcja profilaktyczna i kierunki jej rozwoju.

Ponieważ to było Studium dla pracujących, którym ze względu na rodzaj ich pracy trudno bardzo uzyskać urlopy sesje zjazdowe musiały być zredukowane do minimum w ciągu tej rocznej pracy a jej punkt ciężkości przeniesiony raczej na samokształcenie pod ścisłym kierunkiem wykładowców. W ciągu tego roku studium obowiązywała forma korespondencyjna. W czasie kursu i konferencji położono duży nacisk również na formę konwersatoryjną pracy, na przedyskutowanie zasadniczych zagadnień programu - to też w tym celu na jedną z sesji Studium tego zaproszono prócz teoretyków również i praktyków doświadczonych i dobrze obeznanych z danym zagadnieniem.

Trzy sesje zjazdowe Kursu objęły około 200 godzin wykładów i konwersatoriów. Drugą formą pracy kursu były ^{przebiegi} przydziały różnych zagadnień, które na podstawie swoich obserwacji i doświadczeń życiowych oraz na podstawie wskazanej literatury Sędziowie

opracowywali i przesyłali danemu wykładowcy do oceny. Trzecią formą pracy kursu były indywidualne i grupowe konsultacje z dyrektorami czy wykładowcą kursu.

Poniżej podany plan pracy I i II sesji zjazdowej wprowadzi bliżej w problematykę pracy kursu.

I sesja jesienna dwutygodniowa od 15 października 1960 r.

Otwarcie Kursu w sali wykładowek Instytutu Ped. Specjalnej
- M. Grzegorzewska

Sprawozdanie z Międzynarodowego Kongresu w Londynie - Dyr.
Dep. Z. Stypułkowska

Metoda pracy Kursu - Dyr. A. Jasinski - 2 godz.

Wybrane zagadnienia z kryminologii - prof. Dr St. Batawia
i Dr N. Han-Ilgiewiczowa - 24 godz. ✓

Zagadnienie frustracji w akcji resocjalizacji
nieletnich - doc. Dr J. Doroszevska - 6 " ✓

Znaczenie poznania historii życia jednostki w akcji
jej resocjalizacji - Dyr St. Papuziński - 4 " ✓

Wybrane zagadnienia z psychopatologii dziecka
Dr H. Marolanko - 10 " ✓

Wykłady z Minist. Sprawiedliwości na tematy
organiz.-administracyjne - 5 " ✓

Dyskusja nad zagadnieniem: jakie zmiany należałoby
wprowadzić^{ca} w akcji resocjalizacji nieletnich. 18 " ✓
W dyskusji tej bierze^{rało} udział cały zespół
Sędziów - uczestników kursu, zaproszeni
wizytatorzy i dyrektorzy zakładów wychowawczych oraz szereg teoretyków o dużym
doświadczeniu pedagogicznym.

II Sesja Kursu - zimowa od 20 lutego 20 marca 1961 r.

Podstawy etyki - prof. Dr wł. Tatarkiewicz	- 4 godz.
Wybrane zagadnienia z podstawowych założeń psychologii wieku młodzieńczego - prof. Dr M. Żebrowska i pod jej kierunkiem pracownicy nauk. tej Katedry U.W. Dr J. Reykowski, Dr R. Łapińska, mgr A. Sokołowska	- 26 godz. ✓
Metody resocjalizacji - prof. Dr St. Batawia oraz Dr N. Han-Ilgiewicz	- 12 godz
Wybrane zagadnienia z psychopatologii - Dr H.	- 10 "✓
Wybrane zagadnienia z pedagogiki - Dyr. St. Papuziński	- 4 "✓
Zagadnienie defrustracji - Doc. Dr J. Doroszewska	- 2 "✓
Sędzia wobec oskarżonego - prof. Dr M. Grzegorzewska	- 6 "✓
Węzkowe zagadnienia planu pracy Sędziów dla Nieletnich - Sędzia mgr	- 2 "✓
Wycieczka do "Ogniska" "Działka" Lisieckiego w Swidrze	- 6 "

Na początku października 1961 r. rozesłano do wszystkich Sędziów uczestników tego Roczego Studium wezwanie do pracy przygotowującej sesję egzaminacyjną, które ^{w celu bliźszego wyjaśnienia} poniżej przytaczamy.

Warszawa, dnia 19.X.1961 r.

~~W celu bliźszego wyjaśnienia~~

III sesja Roczego Studium dla Sędziów dla Nieletnich będzie już sesją egzaminacyjną i zacznie się 6.XI.1961r.

Sesja egzaminacyjna odbędzie się w następujący sposób. Jednocześnie pracować będą w 2 salach 2 grupy Sędziów po 14 osób w każdej. Kolegium egzaminujące składać się będzie

z wykładowców tego Studium.

Każdy Sędzia zreferuje ustnie sprawę jednego swego podsądnego nieletniego i poda decyzje swoje w sprawie drogi resocjalizacji w tym wypadku /zgodnie z załączonym przy niniejszym piśmie planie rozestany w wrześniu r.b. do Sędziów/.

Każdy z 13 uczestniczących Sędziów musi się wypowiedzieć też w tej sprawie - najlepiej wyjaśniając jakie wyłoży jego stanowisko w danym wypadku. W ten sposób każdy Sędzia wypowie się w 14 różnych sytuacjach nieletniego i decyzjach Sędziego i to będzie jego egzaminem.

Tak więc na III sesję jesienną /6 - 15 listopad/ każdy Sędzia uczestnik Studium opracował na piśmie sprawę jednego swego nieletniego podsądnego wykorzystując te materiały pomocnicze jakie uważał za potrzebne do wyjaśnienia etiologii wykołajenia, historii życia jednostki i jej warunków środowiskowych oraz powzięcia decyzji w sprawie drogi resocjalizacji danego nieletniego. Pożądane było podanie dalszych losów nieletniego oraz poddanie krytycznej ocenie decyzji Sędziego w sprawie drogi jego resocjalizacji.

Prace te były przedmiotem dyskusji na zebraniach uczestników III sesji. Każdego Sędziego obowiązywało zebranie głosu w dyskusji ogółu nad każdą zreferowaną sprawą i ustalenie swego do niej stanowiska.

Tak więc ta forma pracy w istocie swojej sprowadzała się do rekapitulacji zagadnień omawianych na kursie i stanowiła nową formę egzaminów. Dyskutujący bowiem opierać się musiał nie tylko na zakresie zdobytej wiedzy i jej pogłębieniu ale i na umiejętności zastosowania tej wiedzy w praktyce starając się wydać odpowiednie orzeczenie o nieletnim w jego

najrozmaitszych warunkach i okolicznościach życia i rozwoju oraz ustalać drogi jego resocjalizacji.

To też w czasie tych egzaminów przesunął się przed nami cały szereg najrozmaitszych dramatów życiowych młodzieży i stopniowego jej wykołajenia się. Zarysowały się różne projekty i inicjatywy rozwoju akcji profilaktycznej w tym względzie. Ujawnił się wysoki stopień poczucia odpowiedzialności za losy jednostki i potrzeba reform w dotychczasowych formach i metodach resocjalizacji.

Zainteresowanie tą formą egzaminu było wielkie, atmosfera pracy ^{na} gorsza, to też mimo tak skupionej uwagi i wyczerpanej pracy nie ~~uniknęła~~ ^{uniknęła} zupełnie zmęczenia.

15 listopada odbyło się zakończenie kursu ^o rozdania zaświadczeń 19 uczestnikom sesji egzaminacyjnej o ukończeniu przez nich Roczego Studium dla Sędziów dla Nieletnich. ^{1/}

Ze względu na potrzebę kontaktu rozproszonych po całym terenie kraju Sędziów dla Nieletnich zdecydowano na tym zakończeniu ażeby dzień 15 listopada był odąd Dniem Sędziego w Instytucie. Na tym dzień wszyscy absolwenci Studium otrzymywaliby urlopy na przyjazd do Instytutu. Tutaj ^{byłyby} ~~byłyby~~ dla nich zorganizowana wystawa najnowszej literatury z problematyki wykołajenia się młodzieży, akcji profilaktycznej, form i metod resocjalizacji oraz wystawa najnowszej literatury młodzieżowej. Następnie w programie tego Dnia byłby referat informujący o metodzie i kierunkach rozwoju akcji resocjalizacji na świecie i u nas. Po południu ^{byłyby} ~~byłyby~~ krótkie komunikaty zebranych w tym dniu Sędziów o trudnościach w ich pracy diagnostycznej i terapeutycznej z nieletnimi.

Także
~~Też~~ coroczne zebrania i wymiana myśli przyczyni
się niewątpliwie do ożywienia ^{pracy} i podniesienia jej
poziomu.